DOI 10.47315/archives2020.322.187
УДК 351.71(477-25)«17/19»:930.253

Оксана Шпортун

аспірантка кафедри суспільних наук,
інформаційної та архівної справи,
Центральноукраїнський технічний університет (м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4528-4329>

КИЇВСЬКА КАЗЕННА ПАЛАТА У ДОКУМЕНТАХ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Здійснено огляд архівного фонду «Київська казенна палата, м. Київ» (Ф. 280), що зберігається у Державному архіві Київської області. **Методика дослідження** базується на загальнонаукових та спеціальних методах. Загальнонаукові методи, використані у дослідженні: порівняльний метод, аналогії; аналізу та синтезу, дедукції, системного підходу, класифікації та типології. До спеціальних архівознавчих методів слід віднести ретроспективний метод, історичний, наукової евристики, критики джерел. Перелічені методи дозволили дослідити структуру архівного фонду, проаналізувати та охарактеризувати структурні елементи та виявити документи. **Наукова новизна.** На основі аналізу архівного фонду «Київська казенна палата, м. Київ» (Ф. 280) подано характеристику складу фонду, визначено основні повноваження та функції казенних палат. Описи справ систематизовано за хронологічним принципом відповідно до структурних одиниць Київської казенної палати. Визначено, що архівний фонд Київської казенної палати має значну кількість різнопланових документів, які згруповані за структурно-хронологічною ознакою. На основі кількісного складу документів архівного фонду виявлено, що значна частина документації Київської казенної палати є результатом роботи ревізького, загального та казначейського відділів. Також подано характеристику управлінської документації кожного відділу палати. **У висновках** сформовано результати дослідження, а саме: подано загальну кількісну характеристику документів архівного фонду. Документи Київської казенної палати згруповані у 82 тис. архівних справ. У свою чергу, перелік справ систематизовано у 215 описів, призначених для обліку та розкриття змісту документів. Констатовано, що архівний фонд Київської казенної палати увібрав у себе значний масив різнопланової інформації, яка може слугувати широким полем для дослідження економічної, політичної, демографічної та суспільної історії України.

Ключові слова: архівний фонд; справа; архівний документ; казенна палата; Російська імперія; реформа; Київська казенна палата.

Однією з основних функцій держави є фіскальна (від *лат.* *fiscus* – корзина, каса, казна), під якою розуміють збір дохідної частини державного бюджету через запровадження та стягнення обов'язкових

© О. Шпортун, 2020

платежів (податків, зборів, штрафів)¹. На сьогоднішній день фінансова функція є засобом регулювання економіки шляхом правильного балансу між доходами та витратами держави. Але споконвіків постає проблема налагодження взаємовідносин між платниками податків та державою. У народі існують вислови: «Казна жалю не зна», «Найбільший видаток – державний податок», «Казенна палата від бідних багата», що свідчать про недоліки фінансової політики та негативне відношення суспільства до сплати податків. Актуальною й донині залишається проблема налагодження взаємозв'язків між державою та суспільством в умовах переходу країни до ринкових умов. Ми цілком підтримуємо думку В. Р. Жвалюка², що для вирішення цього питання необхідно створити його наукову основу завдяки дослідженню та узагальненню історичного досвіду роботи податкових установ на теренах України, зокрема кінця XVIII – початку XX ст.³, коли відбувалися кардинальні соціально-економічні зміни, було проведено земську, міську, фінансову, судову, шкільну, військову, поліцейську та ін. реформи. Саме в цей період було створено податкові органи, дослідження організації діяльності яких дає значне підґрунтя для визначення наукових основ податкового управління та є певним практичним досвідом роботи у державному менеджменті⁴. Тож вивчення документів фонду «Київська казенна палата, м. Київ» уможливить дослідження їх якісного та кількісного складу, що посприє ширшому висвітленню діяльності податкових органів Російської імперії.

Діяльність казенних палат була і залишається об'єктом наукового зацікавлення багатьох вітчизняних дослідників. Сучасні українські дослідники В. Р. Жвалюк⁵, В. М. Орлик⁶, О. М. Головка⁷ мають ґрун-

¹ Носіков Д. М. Правові форми реалізації фінансової функції держави // Форум права. 2016. № 2. С. 130–134. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_2_21.pdf (дата звернення: 15.08.2019).

² Жвалюк В. Р. Податкові органи Російської імперії в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.: організаційно-правові засади діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Жвалюк Віктор Романович; Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2000. С. 12.

³ Там само.

⁴ Жвалюк В. Р. Організаційно-правові засади податкової служби в українських губерніях в другій половині XIX ст.: загальні тенденції розвитку // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України. 2000. № 1. С. 267–274.

⁵ Там само.

⁶ Орлик В. М. Органи фінансового управління Російської імперії в Україні (кінець XVIII – середина XIX ст.) // Проблеми історії України XIX – поч. XX ст. Вип. VII. Київ, 2004. С. 75–81.

⁷ Головка О. М. Виникнення казенних палат в Україні та організаційно-правові засади їх діяльності в кінці XVIII – на початку XIX ст. // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. Харків, 2003. Вип. 23. С. 218–224.

товні дослідження фінансових органів Російської імперії, зокрема й казенних палат. Досить часто з'являються публікації, наукові розвідки, в яких діяльність казенних палат вивчається опосередковано, у контексті різноманітних історичних досліджень (В. С. Шандра⁸, М. В. Брамак⁹, Л. В. Годунова¹⁰ та ін.).

Мета статті полягає у дослідженні документів фонду «Київська казенна палата, м. Київ», зокрема здійснення їх характеристики, систематизації та аналізу кількісного складу.

Казенні палати – губернські адміністративно-фінансові установи – були утворені в Російській імперії внаслідок проведення губернської реформи у 1775 р.¹¹ Згідно з указом, затвердженим імператрицею Катериною II 7 листопада 1775 р., палати повинні були дотримуватися таких правил:

- діяти тільки в межах державного законодавства;
- рішення палати публічно оголошувати на засіданні;
- публікувати рішення палати в губернії через губернське управління;
- співпрацювати з іншими установами такого рівня;
- палата не може відмінити рішення інших палат та брати в підпорядкування інші палати;
- рішення палати можна оскаржити в Сенаті;
- рішення палат у цивільних справах є обов'язковими до виконання.

Казенні палати уповноважені були збирати відомості про чисельність населення, вести його перепис; наглядати за казенними і приватними заводами й фабриками, землями, лісами, хлібними запасовими магазинами, митницями, соляними промислами, винними відкупками і підрядами; збирати відомості про доходи і видатки, проводити ревізію рахунків; управляти державними селянами; вести державне будівництво, у т. ч. шляхів і мостів; забезпечувати перевезення; утримувати державні установи, що знаходилися на території губернії; відати рекрутськими справами. Також до компетенції казенних палат було віднесено нагляд за порядком організації проведення зборів (тобто здійснювався нагляд, щоб додаткові збори не стягувалися з населення), а у разі

⁸ Шандра В. С. Генерал-губернаторства в Україні: XIX – початок XX ст. : монографія. Київ, 2005. 427 с.

⁹ Брамак М. В. Формування російської імперської системи державної служби на українських землях (XVIII – XIX). Тернопіль, 2016. 392 с.

¹⁰ Годунова Л. В. Діяльність інституту податних інспекторів у Наддніпрянській Україні (1885–1917 рр.): дожовтнева історіографія // Український історичний збірник. Київ, 2014. Вип. 17. С. 278–292.

¹¹ Орлик В. М. Казенна палата // Енциклопедія історії України. Київ, 2007. Т. 4: Ка – Ком. С. 20–21.

виникнення спірних ситуацій казенним палатам доручено передавати справи на розгляд суду¹².

З метою організації збору, доставки та зберігання дохідної частини бюджету в палатах вівся спеціальний реєстр доходів кожного повіту губернії. Відомості про ці доходи надавалися державному казначею. Повітові казначейства на чолі з повітовими казначеями були підпорядковані казенним палатам. Вони доставляли відомості про обсяг і суми зборів у повітах, повідомляли про причини незбору казенних доходів, а також про витрати та залишки коштів.

Після проведення зборів та отримання відомостей по них казенна палата повинна була створити 2 реєстри: перший – перелік осіб, які сплатили податки, другий – перелік боржників. На основі цих даних зводили недоїмку по кожному повіту, яку доставляли на розгляд нижнього земського суду¹³.

Значна кількість матеріалу для дослідження казенних палат на українських землях міститься у фондах Державного архіву Київської області, а саме у Ф. 280 «Київська казенна палата, м. Київ». Фонд налічує 215 описів, що включають понад 82000 справ за 1775–1920 рр.¹⁴. Оскільки фонд є великий за обсягом, для полегшення роботи з пошуком необхідних документів пропонуємо систематизувати всі описи справ відповідно до структури Київської казенної палати. Як відомо, до складу казенної палати входили відділи: господарчий, винний і соляний, казначейств, контрольний та лісовий, але з роками структура палати неодноразово змінювалася¹⁵, тому розглянемо документи всіх відділів за 1775–1922 рр.

Документи ревізького відділу містять інформацію про перепис населення, зарахування окремих осіб до купецьких, міщанських та інших станів, переведення селян у володіння від одних поміщиків до інших, зміну власників маєтків. До ревізького відділу входили окладний, рекрутський та розпорядчий столи. Окладний стіл збирав відомості про зміни у кількості населення Київської губернії, суми грошового збору за землю, кількість землі, яка числиться за різними особами, розподіл маєтків за спадщиною¹⁶.

¹² Полное собрание законов Российской империи. Собр. 1.1830. Т. XX. С. 229–287.

¹³ Там само.

¹⁴ Державний архів Київської області. URL: <http://dako.gov.ua/> (дата звернення: 15.08.2019).

¹⁵ Орлик В. М. Казенні палати в системі фінансового управління Російської імперії в кінці XVIII – у XIX ст. (на матеріалах Київської губернії) // Український історичний журнал. 2003. № 2(449). С. 66–73.

¹⁶ Держархів Київської обл. (Державний архів Київської області). Ф. 280. Оп. 89–136.

Розпорядчий стіл займався справами про прийняття різними особами християнства, зарахування людей з одного податного стану до іншого, зміни власників земельних наділів. Також збирали відомості про надходження податків від міщан, робили виправлення помилок у ревізьких казках, здійснювали видачу свідоцтв на право торгівлі, вели документацію про недостовірність відомостей та чисельність населення в губернії¹⁷.

До компетенції рекрутського столу входило слідкувати за порядком проведення рекрутського набору, здійснювати контроль за відбуванням рекрутської повинності, стягувати грошові штрафи за переховування біглих рекрутів. Склалися формулярні списки рекрутів, прийнятих Київським губернським та повітовими рекрутськими присутствіями¹⁸.

Документальну основу господарської частини Київської казенної палати складають укази Сенату про заснування Міністерства державного майна, порядок межування казенних та поміщицьких земель; листування з Сенатом, Київським губернським правлінням, повітовими казенними палатами про переселення казенних селян до інших губерній, порядок стягнення штрафів за самовільну вирубку лісу, надання допомоги голодуючим селянам у зв'язку з неврожаєм, продаж казенних мастків та з інших питань. Містяться тут також відомості про ціни на сіно, хміль та інші продовольчі товари, про урожаї хліба, зернових культур, картоплі, кукурудзи, кількість зібраного продовольства по Київському повіту та ін.¹⁹

Казначейський відділ казенної палати мав бухгалтерський та пенсійний столи. Акти обстеження повітових казначейств Київської губернії, листування з Київським губернським у селянських справах присутствієм, контроль за наявністю грошей у касах казначейства та суми недоїмок здійснював бухгалтерський стіл, а пенсійний займався призначенням пенсій різним особам, припиняв видачу пенсій у зв'язку зі смертю пенсіонерів. Збереглися також пенсійні книжки, заяви пенсіонерів на отримання пенсій, списки пенсіонерів по Київській губернії. В свою чергу, розрахунковий відділ акумулював інформацію стосовно надходжень окладних зборів до повітових казначейств, відкриття кредитів Київським казначейством, відкриття ощадних кас у містах Київської губернії при повітових казначействах, стягнення податків та зборів із підприємств тощо²⁰.

Питейний відділ видавав рішення та накази Київської казенної палати про порядок продажу спиртних напоїв, здійснював листування з власниками шинків про продаж спиртних напоїв, накопичував відо-

¹⁷ Там само. Оп. 137–161.

¹⁸ Там само. Оп. 164.

¹⁹ Там само. Оп. 162–162зв.

²⁰ Там само. Оп. 163–166, 206, 214.

мості про проведення ревізій, витрати вина і спирту, що надійшли від винокурних заводів, надавав свідоцтва на право торгівлі тютюном, відкриття та закриття тютюнових фабрик тощо²¹.

Контрольний відділ проводив засідання стосовно несвоєчасного надання звітів різними установами та товариствами, здійснював ревізії та вів документацію стосовно надходження та видатків коштів, звітів та інших документів київського губернського прокурора, Департаменту державного майна, казначейств та інших установ²².

Документи винного відділу стосуються угод на постачання провіанту для військ. Велося листування з командувачем Київського арсеналу, Київською губернською будівельною комісією про оголошення торгів на постачання лісу, будівельного матеріалу, інструментів, перевезення артилерійської зброї з Київського арсеналу до Херсонської та інших губерній. Соляний відділ збирав відомості про наявність казенної солі та кошти, отримані від її продажу по Київській губернії, встановлення цін на сіль, заборону промисловцям вільно продавати сіль за підвищеними цінами²³.

Відділ секвестру²⁴ збирав відомості про секвестр майна різних підприємств та осіб, а також займався прийняттям до управління Київської казенної палати секвестрованого майна підприємств²⁵.

Загальний відділ Київської казенної палати складають документи секретарської і кадрової частин та документація постачання.

Секретарська частина охоплювала загальну документацію казенної палати як державної установи. Тут відклалися постанови Київської казенної палати про розклад роботи службовців рахункової експедиції, документи про прийняття та звільнення канцелярських службовців повітових казначейств, нагородження чиновників; протоколи, журнали засідань Київської казенної палати, доповіді волосних правлінь Київської губернії про грошові збори, господарські питання та особовий склад. Кадрову документацію складають особові справи працівників палати, а підрядна та документація постачання стосувалися відрахування військово-прибуткового податку, документів про підряди, укладені Київською міською управою, повітовими земськими управами, заводами²⁶.

Також Київська казенна палата мала перший відділ, який збирав відомості про заборгованості чиновників Київської казенної палати,

²¹ Держархів Київської обл. Ф. 280. Оп. 168–168зв., 172.

²² Там само. Оп. 169–169зв.

²³ Там само. Оп. 187.

²⁴ Секвестр (в економіці) (від *лат.* *Sequester* – ставлю зовні, віддаляю) – скорочення витрат при виконанні окремих статей або всього державного бюджету.

²⁵ Держархів Київської обл. Ф. 280. Оп. 185.

²⁶ Там само. Оп. 1, 84, 175–176, 196, 199, 200–203, 205.

виплату чиновникам палати та губернського казначейства нагородних коштів, перерахування палатою коштів на рахунок університетів, жіночих гімназій, Київського окружного артилерійського управління та інших організацій і осіб для здійснення необхідних грошових операцій²⁷.

Другий відділ займався майновими питаннями. Тут велася документація про порядок списання недоїмок по позиках із селян-переселенців, надходження державного та земського податку з нерухомого майна, економічний стан сільського населення по окремих повітах і губерніях, виявлені порушення під час оцінки нерухомого майна та розкладки земських податків²⁸.

Четвертий відділ видавав розпорядження Київської казенної палати податковим інспекторам губернії щодо надання відомостей про кількість виданих промислових свідоцтв, звільнення від сплати промислового податку окремих осіб у зв'язку з призовом в армію. Також збиралися відомості про скарги купців, адміністрацій промислових підприємств до Київського губернського з промислового податку присутствія на обкладання додатковим промисловим податком, перегляд розмірів обкладання промисловим податком деяких власників торгових та промислових підприємств²⁹.

П'ятий відділ збирав відомості про роботу старших нотаріусів уманського, київського та черкаського окружних судів та про надання кредиторамі позик різним особам під заставу нерухомого майна. Сьомий відділ займався особовим складом казенної палати. Тут побутовали документи про особовий склад Київської фінансової палати та повітових казначейств, виплату зарплати чиновникам Київської казенної палати і казначейств, грошової допомоги мобілізованим в армію працівникам казенної палати, службовцям залізниць, податковим інспекторам та іншим особам³⁰.

Як бачимо, архівний фонд Київської казенної палати має значну кількість різнопланових документів, які згруповані за структурно-хронологічною ознакою. Спробуємо об'єднати за структурною ознакою документи фонду та виявити кількість документів, що збереглися, за організаційною структурою палати.

Отже, найбільша кількість документів збереглася від ревізького, загального та казначейського відділів, найменше – відділу секвестру та сьомого відділу. Це зумовлено часовими межами. Так, документи загального відділу містяться у фонді, починаючи з 1775 р. до 1920 р., а документи сьомого відділу – з 1916 р. до 1919 р.

Для наочності інформація представлена у вигляді діаграми.

²⁷ Там само. Оп. 191, 194, 215.

²⁸ Там само. Оп. 182, 189, 190–190зв., 193, 212.

²⁹ Там само. Оп. 5–35, 183, 210, 211.

³⁰ Там само. Оп. 188.

Структурна одиниця палати	Хронологічні межі документів	Описи справ	Загальна кількість справ
Ревізський відділ	1795–1919 рр.	2, 37–84, 85–161, 164, 170, 174, 174 дод., 177–181, 184, 196 дод., 197, 207, 208, 213	37 328
Загальний відділ	1775–1920 рр.	1, 84, 175, 175 дод., 176, 176 дод., 196, 199, 200, 201, 202, 203, 205	16 152
Казначейський відділ	1782–1918 рр.	163, 165, 165 дод., 166, 206, 214	12 552
Четвертий відділ	1838–1920 рр.	5–35, 183, 183 дод., 210, 211	8 981
Військовий відділ	1813–1848 рр.	167	1 566
Другий відділ	1883–1919 рр.	182, 189, 190, 190 дод., 193, 212	1 498
Розрахунковий відділ	1877–1920 рр.	186, 204	1 090
Господарська частина	1775–1919 рр.	162, 162 дод.	1 044
П'ятий відділ	1915–1919 рр.	188	830
Питейний відділ	1782–1912 рр.	168, 168 дод., 172	695
Перший відділ	1879–1911 рр.	191, 194, 215	292
Контрольний відділ	1816–1911 рр.	169, 169 дод.	117
Винний відділ	1783–1857 рр.	187	52
Соляний відділ	1782–1785 рр.	173	42
Відділ секвестру	1914–1917 рр.	185	41
Сьомий відділ	1916–1919 рр.	195	17

Табл. 1. Систематизація архівних описів структурних одиниць Київської казенної палати.

Таким чином, у Ф. 280 «Київська казенна палата, м. Київ» Державного архіву Київської області міститься близько 82 тис. архівних справ, що входять до 215 описів. Цей фонд охоплює документи 16 відділів за 145 років діяльності цієї адміністративно-фінансової установи. Значна частина документів є результатом роботи ревізького, загального та казначейського відділів.

Варто зауважити, що архівний фонд Київської казенної палати увібрав у себе значний масив різнопланової інформації, яка може слугувати широким полем для дослідження економічної, політичної, демографічної та суспільної історії України.

Рис. 2. Діаграма відношення справ фонду по відділах Київської казенної палати.

REFERENCES

1. Barmak, M. V. (2016). *Formuvannia rosiiskoyi imperskoi systemy derzhavnoi sluzhby na ukraïnskikh zemliakh (XVII–XIX)*. [The formation of the Russian imperial system of civil service on the Ukrainian lands (the 18th – 19th centuries)]. Ternopil. [in Ukrainian].
2. Derzhavnyj arkhiv Kyivskoi oblasti. [State Archive of Kyiv region]. Retrieved August 15, 2019, from <http://dako.gov.ua/> [in Ukrainian].
3. Hodunova, L. V. (2014). Diialnist instytutu podatnykh inspektoriv u Naddniprovskii Ukraini (1885–1917 rr.): dozhovtneva istoriohrafia. [Activities of the Institute of Tax Inspectors in Dnieper Ukraine (1885–1917): pre-October historiography]. *Ukrainskyi istorychnyi zbirnyk*, 17, 278–292. [in Ukrainian].
4. Holovko, O. M. (2003). Vynyknennia kazennykh palat v Ukraini ta orhanizatsiino-pravovi zasady yikh diialnosti v kintsii XVIII – na pochatku XIX st. [The emergence of state chambers in Ukraine and the organizational and legal basis of their activities in the late 18th - early 19th centuries]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 23, 218–224. [in Ukrainian].
5. Nosikov, D. M. (2016). Pravovi formy realizatsii fiskalnoi funktsii derzhavy. [Legal forms of realization of the fiscal function of the state]. *Forum prava*, 2, 130–134. Retrieved August 15, 2019, from http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_2_21.pdf [in Ukrainian].
6. Orlyk, V. M. (2007). Kazenna palata. [State Chamber]. In *Encyklopediia istorii Ukrainy* (Vol. 4, pp. 20–21). Kyiv. [in Ukrainian].
7. Orlyk, V. M. (2003). Kazenni palaty v systemi finansovoho upravlinnia Rosiiskoi imperii v kintsii XVIII – u XIX st. (na materialakh Kyivskoi hubernii). [State Chambers in the system of financial management of the Russian Empire at

the end of the 18th – in the 19th century (on the materials of the Kiev province)]. *Ukrainskyi istorychnyj zhurnal*, 2(449), 66–73. [in Ukrainian].

8. Polnoe sobranie zakonov Rossiiskoi imperii. Sobranie 1. (1830). (Vol. XX, pp. 229–287). [The complete collection of the laws of the Russian Empire]. SPb. [in Russian].

9. Shandra, V. S. (2005). *General-hubernatorstva v Ukraini: XIX – pochatok XX st.: monohrafiia*. [Governor General in Ukraine: in the 19th – early 20th century: monograph]. Kyiv. [in Ukrainian].

10. Zhvalyuk, V. R. (2000). Orhanizaciino-pravovi zasady podatkovoi sluzhby v ukrainskykh huberniiah v druhii polovyni XIX st.: zahalni tendentsii rozvytku. [Organizational and legal principles of the tax service in the Ukrainian provinces in the second half of the 19th century: general trends]. *Visnyk Zaporizkoho yurydychnoho instytutu MVS Ukrainy*, 1, 267–274. [in Ukrainian].

11. Zhvalyuk, V. R. (2000). Podatkovi orhany Rosiiskoi imperii v Ukraini u druhii polovyni XIX – na pochatku XX st.: orhanizatsiino-pravovi zasady diialnosti. [Taxation authorities of Russian empire in Ukraine in the 2nd half of the 19th century and the beginning of the 20th century: organizational and legal basis of activity] (*Extended abstract of Candidate's thesis*). Kharkiv. [in Ukrainian].

Oksana Shportun

Postgraduate of Department of Social Sciences,
Informational and Archival Affairs,

Central Ukrainian National Technical University (Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4528-4329>

THE KYIV TREASURY CHAMBER IN DOCUMENTS OF THE STATE ARCHIVES OF KYIV REGION

Abstract. The archive fonds «Kyiv Treasury Chamber, Kyiv» (F. 280), which is stored in the State Archives of Kyiv Region, was inspected. **The research methodology** is based on general scientific and special methods. General scientific methods used in the study: comparative method, analogies; analysis and synthesis, deduction, systems approach, classification and typology. Special archival methods include retrospective method, historical, scientific heuristics, critique of sources. These methods allowed to study the structure of the archival fonds, analyze and characterize the structural elements and identify documents. **Scientific novelty.** Based on the analysis of the archival fonds «Kyiv Treasury Chamber, Kyiv» (F. 280), a description of the composition of the fonds is given, the main powers and functions of the state chambers are determined. Case descriptions are systematized on a chronological basis in accordance with the structural units of the Kyiv Treasury Chamber. It is determined that the archival fonds of the Kyiv Treasury Chamber has a significant number of various documents, which are grouped by structural and chronological characteristics. Based on the quantitative composition of the documents of the archival fonds, it was found that a significant part of the documentation of the Kyiv Treasury Chamber is the result of the work of the audit, general and treasury departments. A description of the management documentation

of each department of the chamber is also given. The results of the research are formed in **the conclusions**, namely: the general quantitative characteristic of the documents of the archival fonds is given. Documents of the Kyiv Treasury Chamber are grouped into 82,000 archival files. In turn, the list of cases is systematized in 215 descriptions, designed to record and disclose the content of documents. It is stated that the archival fonds of the Kyiv State Chamber has absorbed a significant array of diverse information, which can serve as a wide field for the study of economic, political, demographic and social history of Ukraine.

Key words: archival fonds; case; archival document; treasury; Russian Empire; reform; Kyiv Treasury Chamber.